

ЗМІСТ

АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ _____ 2

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА _____ 4

РОЗДІЛ І.

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ
НА ВІДПОВІДНОМУ РІВНІ, ЙОГО РОЗПОДІЛ МІЖ ОСВІТНІМИ
ГАЛУЗЯМИ ТА РОКАМИ НАВЧАННЯ _____ 8

РОЗДІЛ ІІ.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ _____ 11

РОЗДІЛ ІІІ.

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ
ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ _____ 23

РОЗДІЛ ІV.

ОПИС ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
ТА ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ _____ 24

ДОДАТОК 1.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ _____ 35

ДОДАТОК 2.

ПЕРЕЛІК МОДЕЛЬНИХ ПРОГРАМ _____ 45

АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Освітня програма, що реалізовувалась в закладі, була спрямована на:

формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Реалізація освітньої програми Острозького ліцею №2 здійснювалась через три рівні освіти:

- початкова освіта тривалістю чотири роки;
- базова середня освіта тривалістю п'ять років;
- профільна середня освіта тривалістю два роки.

Заклад освіти реалізовував такі цілі освітнього процесу:

1. забезпечення засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
2. гарантування наступності освітніх програм усіх рівнів;
3. створення основи для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
4. формування позитивної мотивації учнів до навчальної діяльності;
5. забезпечення соціально-педагогічних відносин, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
6. формування у здобувачів освіти наукового світогляду та навичок академічної доброчесності;
7. підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
8. проведення атестації педагогів;
9. цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази закладу. Освітній процес в закладі освіти здійснювався за змішаною формою навчання (очне та з використанням технологій дистанційного навчання).

З метою дослідити якість надання освітніх послуг в умовах війни, адміністрацією Острозького ліцею №2 було запроваджено моніторинг дослідження якості організації навчання під час військового стану в країні та вивчено питання виконання освітньої програми відповідно до Державних стандартів загальної середньої освіти.

За результатами анкетування здобувачів освіти 54,4% учнів відвідували онлайн-уроки за розкладом, постійно дистанційно навчалися. Проводилися групові та індивідуальні консультації, додаткові навчальні заняття. Протягом навчального року відбувалися незначні зміни розкладу навчальних занять, зміни календарно-тематичного планування з навчальних предметів (вчителі змінювали кількість годин на вивчення теми, об'єднували теми, розподіляли теми з урахуванням режиму – синхронного чи асинхронного). В умовах дистанційного синхронного навчання більшість вчителів застосовували види навчальної

діяльності, що передбачають взаємодію учнів між собою, активну участь в освітньому процесі: групову роботу, роботу в парах, практичні та лабораторні роботи.

Корегувальне (компенсаційне) навчання проводилося з усіх предметів навчального плану. Кожен вчитель продовжив працювати над створенням методичної системи підтримки індивідуальної освітньої траєкторії учнів шляхом проведення індивідуальних занять за запитами учнів, індивідуальних та групових консультацій з учнями для усунення прогалин у знаннях із предмету, розробки завдань різних рівнів складності для окремих учнів.

Незважаючи на обмеженість способів організації освітнього процесу, навчальний план з усіх предметів виконано на 100%.

За результатами річного оцінювання у 2023/2024 навчальному році атестовано 100% здобувачів освіти. Учні/учениці, у яких відсутні результати річного оцінювання або атестація перенесена на серпень/вересень 2024 року, відсутні. При організації індивідуальної форми здобуття освіти у 2023/2024 навчальному році оцінювання, у тому числі атестація, здійснювалася відповідно до законодавства у сфері загальної середньої освіти та особливостей, визначених Положенням про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти. На кінець 2023/2024 навчального року в закладі освіти навчалося 463 учні. 159 учнів 1-4 класів оцінені вербально та рівнево з відповідними записами в свідоцтві досягнень. За результатами річного оцінювання серед учнів 5-11 класів високий рівень навчальних досягнень мають: 12% (35 учнів), достатній рівень знань 55%, середній рівень навчальних досягнень 20%, початковий рівень становить 13%. Проаналізувавши стан успішності виявлено, що найвищі показники якості знань мають учні 5-А, 10-А, 11-Б класів. З усіма учнями, які мають оцінки початкового рівня та їх батьками проводилися індивідуальні бесіди. Значна увага приділялася вчителями-предметниками роботі з подолання освітніх втрат.

У 2023-2024 навчальному році у закладі здобували освіту 41 учень 9-х класів. За результатами річного оцінювання вони одержали свідоцтва про здобуття базової середньої освіти, 2 учні отримали свідоцтва з відзнакою.

Отже, за результатами аналізу даних про стан виконання освітньої програми відповідно до Державних стандартів загальної середньої освіти та результатів річного оцінювання учнів/учениць після завершення навчання за освітньою програмою закладу освіти за 2023/2024 навчальний рік, можна зробити наступні висновки:

1. Навчальні плани освітньої програми на 2023/2024 Острозького ліцею №2 Острозької міської ради виконанні на 100%.

2. Незважаючи на обмеженість умов організації навчання у закладі освіти здійснювався освітній процес (в синхронному та/або асинхронному режимах), а учні/учениці могли долучатися до нього з урахуванням індивідуальної освітньої траєкторії.

3. Після завершення навчання за освітньою програмою закладу за 2023/2024 навчальний рік всі здобувачі освіти пройшли річне оцінювання.

4. Втрати в освітньому процесі, викликані зміною форми здобуття освіти, переведенням закладу з очного на дистанційний режим роботи, нестабільними умовами організації освітнього процесу, спричинили незначне зниження результатів навчання учнів/учениць.

5. Корегувальне (компенсаційне) навчання проводилося з усіх предметів навчального плану.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма Острозького ліцею №2 (далі – Програма) – наскрізна освітня програма, яка розроблена з метою виконання Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», розпоряджень Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»; від 13 грудня 2017р. № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»; Державних стандартів:

на рівні початкової освіти (в 1-4-х класах) – Державного стандарту початкової освіти (затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87, у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688);

на рівні базової середньої освіти:

в 5-7-х класах – Державного стандарту базової середньої освіти (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898); в 8-9-х класах – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392).

Програма складена:

- за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Шиян Р.Б. 1-2 клас, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 р. № 743-22 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х та 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»;

- за «Освітньою програмою початкової школи науково-педагогічного проекту «Інтелект України» (Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, науковий керівник І.В.Гавриш), затвердженою наказом МОН від 03.02.2021 №140;

- за освітньою програмою для 7-9 класів закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (наказ Держслужби якості освіти від 28.06.2024 року №01-10/201);

- за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Шиян Р.Б. 3-4 клас, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 р. № 743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х та 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»;

- для 5-7-х класів за Типовою освітньою програмою для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 р. № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти»;

- для 8-9-х класів за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від

20.04.2018 р. № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

Освітня програма Острозького ліцею №2 є наскрізною, охоплює освіту на I (початкова освіта) та II (базова середня освіта) ступенях навчання.

Програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, подані в рамках навчальних планів (додаток 1, таблиці 1-6) та **перелік освітніх галузей**;

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в додатку 2;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою; **опис форм** організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання; **опис та інструменти** системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Ліцей у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, іншими нормативно-правовими актами, Статутом Острозького ліцею №2.

Головними завданнями освітньої діяльності ліцею є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту; - виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості; - створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство;
- створення освітніх умов для формування дослідницьких компетентностей, розвитку здібностей та обдарувань, творчого та критичного мислення вихованців, розширення їх наукового світогляду;
- проведення масових заходів дослідницько-експериментального, національно-патріотичного, громадсько-виховного, культурно-просвітницького спрямування тощо;
- створення для обдарованих дітей розвивального освітнього середовища, у тому числі організація змістовного дозвілля відповідно до їх здібностей, обдарувань;
- формування у здобувачів освіти наукового світогляду та навичок академічної доброчесності;

- удосконалення професійних компетентностей педагогічних кадрів;
- пошук, апробація та впровадження в освітню систему сучасних інноваційних форм і методів роботи зі здобувачами освіти;
- охоплення науковою освітою учнів засобами дистанційної освіти в умовах воєнного стану;
- створення умов для розвитку активної громадянської позиції, виховання та утвердження патріотичних цінностей, переконань і поваги до культурного та історичного минулого України, національно-патріотичного виховання учнівської молоді;
- розвиток науково-педагогічного потенціалу, удосконалення професійної, науково-дослідницької, освітньої та інноваційної діяльності.

Виконання завдань забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів: - дитиноцентризму і природовідповідності;

- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємопов'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації в ліцеї єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державними стандартами початкової та базової середньої освіти.

Отже, в ліцеї адміністрацією, педагогічними працівниками створено сприятливе середовище для розвитку, удосконалення науково-дослідницької, освітньої та інноваційної діяльності, що забезпечує один з аспектів особистісно орієнтованого навчання – створення умов для реалізації дитиною власної освітньої траєкторії, зумовленої природними можливостями, запитами, інтересами, здібностями.

РОЗДІЛ І

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ВІДПОВІДНОМУ РІВНІ, ЙОГО РОЗПОДІЛ МІЖ ОСВІТНИМИ ГАЛУЗЯМИ ТА РОКАМИ НАВЧАННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 1-9-х класів визначено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», наказів Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 р. № 743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х та 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України», від 19.02.2021 р. № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти», від 20.04.2018 р. № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

Загальний обсяг навчального навантаження:

Клас	Кількість годин, які фінансуються	Кількість навчальних тижнів	Загальний обсяг навчального навантаження
1	23	35	805
2	25	35	875
3	26	35	910
4	26	35	910
1-4 класи	100	-	3500
5	31	35	1085
6	34	35	1190
7	35	35	1225
8	36	35	1260
9	36	35	1260
5-9 класи	172	35	6020
Всього	272	35	9520

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані для учнів 1-4-х класів (таблиці 1-2), для 5-9-х класів (таблиці 3-8).

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

для 1-7-х класів:

- «Мовно-літературна»;
- «Математична»;
- «Природнича»;
- «Соціальна і здоров'язбережувальна»;
- «Громадянська і історична»;
- «Мистецька»;
- «Інформатична»;
- «Технологічна»;
- «Фізична культура».

«Мовно-літературна» освітня галузь у навчальних планах реалізується через окремі предмети: інтегрований курс «Українська мова. Навчання грамоти» (1-і класи), «Українська мова» (2-і класи), «Читання» (2-і класи), «Українська мова» (3-4-ті класи), «Літературне читання» (3-4-ті класи), «Українська мова» (5-7-і класи), «Українська література» (5-7-і класи), «Англійська мова» (1-7-і класи), «Польська мова» (5-7-і класи), «Зарубіжна література» (5-7-і класи).

«Математична» освітня галузь реалізується через предмет «Математика» (1-6-і класи), «Алгебра» (7-і класи), «Геометрія» (7-і класи).

«Природнича» освітня галузь реалізується через предмети: інтегрований курс «Я досліджую світ» (1-4-ті класи), інтегрований курс «Довкілля» (5-6-і класи) та «Моя планета Земля» (5-6-і класи), «Географія» (6-7-і класи), «Фізика» (7-і класи), «Хімія» (7-і класи), «Біологія» (7-і класи).

«Соціальна і здоров'язбережувальна» освітня галузь реалізується через предмети: інтегрований курс «Я досліджую світ» (1-4-ті класи), інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут» (5-7-і класи).

«Громадянська та історична» освітня галузь реалізується через предмети: інтегрований курс «Я досліджую світ» (1-4-ті класи), інтегрований курс громадянської та історичної освітньої галузі (5-6-ті класи), «Історія України» (7-і класи), «Всесвітня історія» (7-і класи), «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти» (5-6-і класи), «Історія: Україна і світ» (7-і класи).

«Мистецька» освітня галузь реалізується через предмети: інтегрований курс «Мистецтво» (1-4-ті класи), інтегрований курс «Мистецтво» (5-7-і класи). «Інформатична» освітня галузь реалізується через предмет «Інформатика» (2-7-і класи).

«Технологічна» освітня галузь реалізується через предмети: «Технології» (5-7-і класи).

«Фізкультурна» освітня галузь реалізується через предмети: «Фізична культура» (1-7-і класи).

для 8-9-х класів:

- «Мови і літератури»;
- «Математика»;
- «Суспільствознавство»;
- «Мистецтво»;
- «Природознавство»;
- «Технології»;
- «Здоров'я і фізична культура».

Освітня галузь «Мови і літератури» з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах реалізується через окремі предмети: «Українська мова» (8-9-ті класи), «Українська література» (8-9-ті класи), «Англійська мова» (8-9-ті класи), «Польська мова» (8-9-ті класи), «Французька мова» (9-і класи), «Зарубіжна література» (8-9-ті класи).

Освітня галузь «Математика» реалізуються через предмети: «Алгебра» (8-9-ті класи), «Геометрія» (7-9-ті класи).

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується предметами: «Історія України» (8-9-ті класи), «Всесвітня історія» (8-9-ті класи), «Основи правознавства» (9-і класи).

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується інтегрованим курсом «Мистецтво» (8-9-ті класи).

Освітня галузь «Природознавство» реалізується через предмети: «Біологія (8-9-ті класи), «Географія» (8-9-ті класи), «Фізика» (8-9-ті класи), «Хімія» (8-9-ті класи). Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується через предмети: «Основи здоров'я» (8-9-ті класи), «Фізична культура» (8-9-ті класи). Освітня галузь «Технології» реалізується через окремі предмети: «Трудове навчання» (8-9-і класи), «Інформатика» (8-9-ті класи).

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

З метою уникнення одногодинного тижневого вивчення певного предмета або курсу заклад освіти може планувати його вивчення концентровано (упродовж семестру, навчального року).

РОЗДІЛ II

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Організація освітнього процесу заснована на досягненні очікуваних результатів (тобто які компетентності мають формуватися у здобувачів освіти під час вивчення певної теми), зазначених у типових освітніх програмах двох ступенів навчання.

Для 1-4-х класів:

Ключові компетентності	Компоненти
Вільне володіння державною мовою	<ul style="list-style-type: none"> • вміння усно й письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти; • любов до читання; • відчуття краси слова; • усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження; • готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях.
Здатність спілкуватися іноземними мовами	<ul style="list-style-type: none"> • можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях; • оволодіння навичками міжкультурного спілкування.
Математична компетентність	<ul style="list-style-type: none"> • виявлення простих математичних залежностей у навколишньому світі; • моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань; • усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини.
Компетентності вгалузі природничих наук, техніки й технологій	<ul style="list-style-type: none"> • допитливість, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї; • самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати; • формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів; • пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження.
Інноваційність	<ul style="list-style-type: none"> • відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо); • формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади.
Екологічна компетентність	<ul style="list-style-type: none"> • усвідомлення основи екологічного природокористування • дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства.

Інформаційно комунікаційна компетентність	<ul style="list-style-type: none"> • опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування; • здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях.
Навчання впродовж життя	<ul style="list-style-type: none"> • опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання; • організація власного навчального середовища; • отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб; • визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення; • навчання працювати самостійно і в групі.
Громадянські та соціальні компетентності	<ul style="list-style-type: none"> • усвідомлення ідей демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, рівних прав і можливостей; • співпраця з іншими особами для досягнення спільної мети; • активність у житті класу та школи; • повага до прав інших осіб; • уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних із різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України; • дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя.
Культурна компетентність	<ul style="list-style-type: none"> • залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості.
Підприємливість та фінансова грамотність	<ul style="list-style-type: none"> • усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці; • готовність до втілення в життя ініційованих ідей; • прийняття власних рішень.

Наскрізнi освітні лінії у початковій школі є одним з ключових компонентів програми НУШ. Їх вивчення та застосування передбачає формування наступних наскрізних умінь у школярів:

- розв'язання проблем;
- критичне мислення;
- творче мислення (креативність)
- співпраця;
- ефективне спілкування;
- розвиток власного емоційного інтелекту;
- дослідження;
- організації своєї діяльності;
- рефлексія;
- вдумливе читання.

Для 5-7-х класів:

Ключові компетентності	Вимоги
<p>Вільне володіння державною мовою</p>	<p>Здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм сучасної української літературної мови, типів мовної взаємодії, особливостей стилів мовлення інформаційних та художніх текстів, медіатекстів тощо; здобувати та опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел у різних освітніх галузях і контекстах, критично осмислювати її та використовувати для комунікації в усній та письмовій формі, для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей; відповідально, усвідомлюючи цінність української мови як мови взаємодії на всій території держави, використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження.</p>
<p>Здатність спілкуватися іноземними мовами</p>	<p>Здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм мови, особливостей основних стилів і жанрів мовлення, типів мовної взаємодії; здобувати і опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел, критично осмислювати її, використовувати в усній та письмовій комунікації для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей; використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження, спираючись на особливості міжкультурної комунікації та досвід комунікації державною мовою; відповідно до ситуації ефективно виражати ідеї, почуття, пояснювати та обговорювати факти, явища, події, обґрунтовувати свої погляди та переконання в усній і письмовій формі у різних особистісних і соціальних контекстах (побутових, навчальних, громадських тощо), спираючись на мовний і мовленнєвий досвід, мовні норми у спілкуванні, соціокультурні реалії та особливості міжкультурної комунікації.</p>

Математична компетентність	Розвивати і застосовувати математичні знання та методи для розв'язання широкого спектра проблем у повсякденному житті; моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичного апарату; усвідомлення ролі математичних знань і вмій в особистому та суспільному житті людини.
Компетентність з природничих наук, техніки і технології	Формування наукового світогляду; здатність і готовність застосовувати відповідний комплекс наукових знань і методологій для пояснення світу природи; набуття досвіду дослідження природи та формулювання доказових висновків на основі отриманої інформації; розуміння змін, зумовлених людською діяльністю; відповідальність за наслідки такої діяльності.
Інноваційність	Здатність учня реагувати на зміни та долати труднощі; відкритість до нових ідей; ініціювання змін у класі, закладі освіти, родині, громаді тощо; спроможність визначати і ставити перед собою цілі, мотивувати себе та розвивати в собі стійкість і впевненість, щоб навчатися і досягати успіхів.
Екологічна компетентність	Усвідомлення екологічних основ природокористування, необхідності охорони природи, дотримання правил поведінки на природі, ощадливого використання природних ресурсів, розуміння контексту і взаємозв'язку господарської діяльності і важливості збереження природи для забезпечення сталого розвитку суспільства.
Інформаційно комунікаційна компетентність	Усвідомлення екологічних основ природокористування, необхідності охорони природи, дотримання правил поведінки на природі, ощадливого використання природних ресурсів, розуміння контексту і взаємозв'язку господарської діяльності і важливості збереження природи для забезпечення сталого розвитку суспільства.
Навчання впродовж життя	Здатність визначати і оцінювати власні потреби та ресурси для розвитку компетентностей, застосовувати різні способи розвитку компетентностей, знаходити можливості для навчання і саморозвитку; спроможність навчатися і працювати в колективі та самотійно, організувати своє навчання, оцінювати його, ділитися його результатами з іншими, шукати підтримки, коли вона потрібна.

<p>Громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей</p>	<p>Спроможність діяти як відповідальний громадянин, брати участь у громадському та суспільному житті, зокрема закладу освіти і класу, спираючись на розуміння загальнолюдських і суспільних цінностей, соціальних, правових, економічних і політичних принципів, ідей сталого розвитку суспільства, співіснування людей та спільнот у глобальному світі, критичне осмислення основних подій національної, європейської та світової історії, усвідомлення їх впливу на світогляд громадянина та його само ідентифікацію; виявлення поваги до інших, толерантність, уміння конструктивно співпрацювати, співпереживати, долати стрес і діяти в конфліктних ситуаціях, зокрема пов'язаних з різними проявами дискримінації; дбайливе ставлення до особистого, соціального здоров'я, усвідомлення особистих відчуттів і почуттів, здатність дослухатися до внутрішніх потреб; дотримання здорового способу життя; розуміння правил поведінки та спілкування, що є загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах та ґрунтуються на спільних моральних цінностях; спроможність діяти в умовах невизначеності та багатозадачності.</p>
<p>Культурна компетентність</p>	<p>Передбачає наявність стійкого інтересу до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу, шанобливого ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин, інших держав і народів; здатність розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей у різних культурах через різні види мистецтва та інші культурні форми; прагнення до розвитку і вираження власних ідей, почуттів засобами культури і мистецтва.</p>
<p>Підприємливість і фінансова грамотність</p>	<p>Ініціативність, спроможність використовувати можливості та реалізовувати ідеї, створювати цінності для інших у будь-якій сфері життєдіяльності; здатність до активної участі в житті суспільства, керування власним життям і кар'єрою; уміння розв'язувати проблеми; готовність брати відповідальність за прийняті рішення; здатність працювати в команді для планування і реалізації проектів, які мають культурну, суспільну або фінансову цінність, тощо.</p>

Наскрізними в усіх ключових компетентностях є такі вміння:

1) читати з розумінням, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання і усвідомлення прочитаного, розуміння інформації, записаної (переданої) у різний спосіб або відтвореної технічними пристроями, що охоплює, зокрема, уміння виявляти приховану і очевидну інформацію, висловлювати припущення, доводити надійність аргументів, підкріплюючи власні висновки фактами та цитатами з тексту, висловлювати ідеї, пов'язані з розумінням тексту після його аналізу і добору контраргументів;

2) висловлювати власну думку в усній і письмовій формі, тобто словесно передавати власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників комунікації, обираючи для цього відповідні мовленнєві стратегії;

3) критично і системно мислити, що виявляється у визначенні характерних ознак явищ, подій, ідей, їх взаємозв'язків, умінні аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях, зважати на протилежні думки та контраргументи, розрізняти факти, їх інтерпретації, розпізнавати спроби маніпулювання даними, використовуючи різноманітні ресурси і способи оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності інформації;

4) логічно обґрунтовувати позицію на рівні, що передбачає здатність висловлювати послідовні, несуперечливі, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків, що є виявом власного ставлення до подій, явищ і процесів;

5) діяти творчо, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей, добросовісне використання чужих ідей та їх доопрацювання, застосування власних знань для створення нових об'єктів, ідей, уміння випробовувати нові ідеї;

6) виявляти ініціативу, що передбачає активний пошук і пропонування рішень для розв'язання проблем, активну участь у різних видах діяльності, їх ініціювання, прагнення до лідерства, уміння брати на себе відповідальність;

7) конструктивно керувати емоціями, що передбачає здатність розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, розуміти, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності, налаштовуючи себе на пошук внутрішньої рівноваги, конструктивну комунікацію, зосередження уваги, продуктивну діяльність;

8) оцінювати ризики, що передбачає вміння розрізняти прийнятні і неприйнятні ризики, зважаючи на істотні фактори;

9) приймати рішення, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення, досягнення поставлених цілей з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків;

10) розв'язувати проблеми, що передбачає вміння аналізувати проблемні ситуації, формулювати проблеми, висувати гіпотези, практично їх перевіряти та обґрунтовувати, здобувати потрібні дані з надійних джерел, презентувати та аргументувати рішення;

11) співпрацювати з іншими, що передбачає вміння обґрунтовувати переваги взаємодії під час спільної діяльності, планувати власну та групову роботу, підтримувати учасників групи, допомагати іншим і заохочувати їх до досягнення спільної мети.

Для 8-9-х класів:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1.	<p>Спілкування державною (і рідною – у разі відмінності) мовами</p>	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2.	<p>Спілкування іноземними мовами</p>	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, навчально-методичні комплекси, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>

3.	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4.	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. Усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5.	Інформаційно цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>

6.	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7.	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8.	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>

9.	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10.	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека і сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст – бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно наслідкових зв'язків

шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

РОЗДІЛ ІІІ

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ З ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»), враховуючи досягнення попереднього етапу їхнього розвитку. Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої. Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідомством досягнень, свідомством про початкову освіту). Учні, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 із змінами, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 15.02.2023 № 165, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2023 р. за № 359/39415.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

РОЗДІЛ IV

ОПИС ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Освітній процес в закладі освіти організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. Організація освітнього процесу може здійснюватися в очному, дистанційному режимах, або за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими.

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Відповідно до статті 14 Закону України «Про повну загальну середню освіту» учні закладу освіти мають право на забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії, яка формується шляхом визначення власних освітніх цілей, а також вибору суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними форм здобуття загальної середньої освіти; навчальних планів та програм, навчальних предметів, форм організації освітнього процесу, засобів, методів навчання. Таким чином, за потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Організація навчання за кожною із форм регулюється відповідними Положеннями:

Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 23 квітня 2019 року № 536 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22 травня 2019 р. за № 547/33518;

Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314;

Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224) із змінами, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 24.02.2023 № 201.

При переході на дистанційне навчання здійснюється зворотний зв'язок з учнями з використанням цифрових освітніх платформ, електронних журналів, електронної пошти тощо. На веб-сайті закладу освіти створено розділ «Дистанційне навчання». Це додатковий доступ до інформації, якою можуть скористатися не тільки учні, а й всі учасники освітнього процесу. Для забезпечення дистанційного освітнього процесу на період запровадження воєнного стану в Україні в закладі освіти використовуються освітні платформи Google Classroom та Zoom. Для здійснення освітнього процесу використовувалися застосунки Google Meet та Google-сервіси.

Під час онлайн-уроків вчителі використовують різноманітні форми організації роботи:

- усні опитування;
- консультації в режимі запитання-відповідь;
- лекції (євристичні бесіди);
- самостійну роботу учнів;
- виконання практичних/ лабораторних робіт тощо.

Під час організації дистанційного навчання (у синхронному та асинхронному режимі) учителі використовують відкриті онлайн-курси, сервіси для створення тестів, ментальних карт, миттєвих опитувань, інтерактивних плакатів, інтерактивних робочих аркушів, флеш-анімації, презентації та відео, подані на YouTube каналі, освітні проекти «Vseosvita», «На урок».

Також під час проведення онлайн-уроків більшість вчителів застосовують інструменти підвищення пізнавальної активності учнів: презентації, інтерактивні вправи, демонстрації, зокрема відео та анімації.

Додаткові сервіси та інструменти дистанційного навчання: Zoom, YouTube, «На урок», «Всеосвіта».

Для організації зворотного зв'язку з учнями використовуються сервіси «Google Classroom», єдина платформа «Нові знання». Для обговорення поточних справ та організації зворотного зв'язку можливим є створення закритих спільнот у соціальних мережах та месенджерах (Вайбер, Телеграм, Фейсбук, Інстаграм) за визначеними спільно з батьками, педагогами та здобувачами освіти принципами організації груп та правилами взаємодії й спілкування.

Під час дистанційного навчання складається єдиний розклад уроків, де визначаються уроки, які проводяться в синхронному чи асинхронному режимах, для розміщення на сайті Острозького ліцею №2 з метою інформування всіх учасників освітнього процесу.

За необхідності складається гнучкий розклад уроків під час змішаного та дистанційного навчання.

Обсяг навчального навантаження при організації дистанційного навчання не зменшується, реалізується в синхронному та асинхронному режимах відповідно до пункту 7 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття загальної середньої освіти (лист МОНУ, 1/12-4022 від 21.08.2020) (з урахуванням необхідності запобігання погіршенню здоров'я учасників дистанційного навчання, а також технічних можливостей для синхронної взаємодії).

Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394 (зі змінами, внесеними наказом МОЗ від 01.08.2022 р. №1371), передбачає, що безперервна тривалість навчальних занять при організації **дистанційного навчання у синхронному форматі** не повинна перевищувати для учнів:

- **1-2 класів** – 2 навчальних занять по 30 хвилин або 3 – по 20 хвилин;
- **3-4 класів** – 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 – по 30 хвилин, або 4 – по 20 хвилин;
- **5-7 класів** – 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 – по 35 хвилин, або 4 – по 25 хвилин;
- **8-9 класів** – 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 – по 40 хвилин, або 4 – по 30 хвилин, або 5 – по 25 хвилин.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; – урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, квести, інтерактивні уроки (урок-дискусія, уроки з навчанням одних учнів іншими тощо), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо. Кожен тип уроку має свою структуру, тобто етапи побудови уроку, їх послідовність, взаємозв'язки між ними. Характер елементів структури визначається завданнями, які слід постійно вирішувати на уроках певного типу, щоб найбільш оптимальним шляхом досягти тієї чи іншої дидактичної, розвиваючої та виховної мети уроку. Визначення і послідовність цих завдань залежать від логіки і закономірностей освітнього процесу. Зрозуміло, логіка засвоєння знань відрізняється від логіки формування навичок і вмінь, а тому і різниться структура уроків відповідних типів. Кожний тип уроку має свою структуру.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісний підхід, який передбачає постійне включення учнів до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична спрямованість процесу навчання. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків і наскрізних змістових ліній. Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожного предмета, досягатимуться через використання діялісного підходу, проблемного навчання, проектні технології, ситуаційні вправи, інтерактивні форми, роботу в парах/групах змінного складу тощо.

Інструментарій оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти Початкова школа

Характерною ознакою оцінювання в початкових класах Острозького ліцею №2 є рівноправна взаємодія учасників освітнього процесу, спрямована на формування суб'єктної позиції учнів через активне залучення їх до самооцінювання/ взаємооцінювання і прийняття рішень щодо подальшої навчальної діяльності.

Відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» оцінювання ґрунтується на принципах дитиноцентризму, об'єктивності, доброчесності, справедливості, неупередженості, систематичності, критеріальності, гнучкості, перспективності, диференційованості та конфіденційності, а також плановості, чіткості, прозорості, відкритості, доброзичливості.

Основними функціями оцінювання є формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимулювальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна. Відповідно до мети оцінювання пріоритетними є формувальна та діагностувальна функції оцінювання.

Реалізацію формувальної функції оцінювання забезпечують відстеженням динаміки навчального поступу учня/учениці, визначенням його/її навчальних потреб та подальшим спрямуванням освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням виявлених результатів навчання.

Діагностувальна функція дає можливість виявити стан набутого учнями досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови

стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток. Обидві функції взаємодоповнюють одна одну і зумовлюють особливості організації оцінювальної діяльності.

Об'єктами оцінювання є результати навчання здобувачів освіти, у тому числі процес їх досягнення ними. Відповідно до пункту 22 статті 1 Закону України «Про освіту» результати навчання - це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти і оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Задля здійснення оцінювання з урахуванням вікових особливостей учнів 1-4 класів щодо можливостей оволодіння певними складниками результатів навчання серед них виокремлюються об'єктивні результати навчання (знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки і відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в обов'язкових/очікуваних результатах навчання) та особистісні надбання учня/учениці (активність, ініціативність; старанність, наполегливість; комунікабельність, здатність співпрацювати; самостійність, відповідальність; ціннісні ставлення), які він/вона виявляє у процесі досягнення результату навчання.

Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюються у процесі:

- формувального оцінювання, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опановування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;
- підсумкового оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом.

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання в ліцеї і триває постійно, має на меті:

- підтримати навчальний розвиток дітей;
- вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини;
- мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати;
- виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Результати формувального оцінювання виражаються вербальною оцінкою, що характеризують процес навчання та досягнення учнів. При цьому учитель озвучує оцінювальне судження після того, як висловив думку учень/учні. Оцінювальне судження вчителя слугує зразком для наступних оцінювальних суджень учнів під час самооцінювання і взаємооцінювання. У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи розділу протягом навчального року проводяться тематичні діагностувальні роботи. Результатами оцінювання тематичних діагностувальних робіт є оцінювальні судження з висновком про сформованість кожного результату навчання, який діагностується на даному етапі навчання.

Оцінювальні судження за результатами тематичного оцінювання фіксуються у зошитах для тематичних діагностувальних робіт, на аркушах з роботами учнів до наступного уроку з того предмета вивчення, на якому виконували роботу, повідомляючи учням та їхнім батькам.

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учня/учениці за рік. Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання. Підсумкова оцінка за рік визначається з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання. Підсумкова (річна) оцінка фіксується у класному журналі та свідоцтвах досягнень учнів.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021р. «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти» у 1-2 класах об'єктивні результати навчання виражаються вербальною оцінкою, у 3-4 класах під час підсумкового оцінювання з метою отримання об'єктивних результатів навчання запроваджена рівнева оцінка. Рівень результату навчання визначається з урахуванням динаміки його досягнення та позначається буквами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий» (В)».

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти (наказ МОН України від 13.07.2021 № 813).

З метою забезпечення вільного вибору педагогічними працівниками методик, технологій навчання підходи до оцінювання у різних класах закладу освіти можуть мати відмінності, що спрямовані на реалізацію обраних освітніх програм. Особливості організації оцінювання в певному класі можуть ініціюватися вчителем і бути затвердженими на засіданні педагогічної ради закладу загальної середньої освіти.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у робочих зошитах учня/учениці, інших носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових/електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтвах досягнень учня/учениці.

Базова школа

5-7-і класи. Оцінювання учнів 5-7-х класів відбувається відповідно до Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 02 серпня 2024 р. № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання». Оцінювання результатів навчання учнів 5-7-х класів здійснюється з використанням 12-бальної системи.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання визначеною законодавством, результати такого оцінювання відображаються у Свідоцтві досягнень.

Свідоцтво досягнень відображає результати навчальних досягнень учня/учениці 5-7-го класу з предметів/інтегрованих курсів, визначених освітньою програмою закладу освіти.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу. Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях.

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягають учні.

Загальні критерії оцінювання (додаток 1) визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і слугують основою критеріїв оцінювання за освітніми галузями (додаток 2).

Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий). Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові.

Критерії оцінювання дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання у 12-бальній шкалі оцінювання.

Опис кожного бала шкали оцінювання подано в додатках з урахуванням структури компетентності (знання, уміння, цінності, ставлення) і наскрізних у всіх ключових компетентностях умінь (читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно й письмово, критично й системно мислити, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, ухвалювати рішення, розв'язувати проблеми, творчість, ініціативність, здатність співпрацювати з іншими людьми).

За вибором закладу освіти оцінювання може здійснюватися за власного шкалою оцінювання результатів навчання учнів. У разі запровадження закладом освіти власної шкали оцінювання результатів навчання учнів ним мають бути визначені правила переведення до 12-бальної шкали оцінювання.

Правила і процедури.

Оцінювання може здійснюватися як у процесі навчання (поточне), так і на різних його етапах (підсумкове).

Під час організації оцінювання результатів навчання здобувачів освіти рекомендуємо:

- визначати форми поточного і підсумкового оцінювання під час планування освітнього процесу на семестр;
- формулювати об'єктивні та зрозумілі для учнів навчальні цілі; основою для формулювання таких навчальних цілей є обов'язкові і очікувані результати навчання, визначені Державним стандартом / відповідними модельними Навчальними програмами;

- ознайомлювати учнів із критеріями та засобами оцінювання, за якими буде встановлюватися рівень досягнення ними результатів навчання на кінець навчального семестру та року, та ознайомлення із засобами оцінювання, якими буде встановлено результати навчання;

- надавати учням зворотний зв'язок щодо їхніх результатів навчання за певний період, який має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним;

- важливо не протиставляти учнів / учениць одне одному;

- доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень;

- труднощі в навчанні варто обговорювати з учнями / ученицями індивідуально;

- зворотний зв'язок можна надавати в письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності, інших умов;

- створювати умови для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);

- під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям; важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання;

- коригувати освітній процес з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Оцінювання результатів навчання здійснюється за допомогою різних методів, вибір яких зумовлюється особливостями змісту навчального предмета / інтегрованого курсу, його обсягом, рівнем узагальнення, віковими особливостями учнів із застосуванням різних способів і засобів:

- усного опитування (індивідуальне, групове тощо);

- спостереження;

- аналіз портфолію;

- письмових завдань (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи);

- практичних завдань (завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах;

- розрахункові та розрахунково-графічні роботи; навчальний проект;

- робота з картами, діаграмами; заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо);

- завдань із використанням ІТ (онлайн-тести, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо);

- самооцінювання, взаємооцінювання;

- комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання. Оцінювання здійснюється із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо. Частотність та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають педагогічні працівники з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / Інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання.

До оцінювання наскрізних умінь може долучатися шкільний психолог. Оцінювання результатів навчання учнів потребує гнучкості. Підходи до оцінювання в різних класах

закладу загальної середньої освіти можуть мати відмінності, спрямовані на реалізацію освітньої програми закладу освіти та автономії вчителя.

Під час навчання в дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку.

Під час оцінювання результатів навчання важливо враховувати дотримання здобувачами освіти принципів академічної доброчесності (самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей).

У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню/учениці повторне проходження оцінювання. Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та його батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових/електронних щоденників учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

Формувальне оцінювання.

Формувальне оцінювання – інтерактивне оцінювання учнівського прогресу, що дає змогу вчителям визначати потреби учнів, адаптуючи до них процес навчання.

Формувальне оцінювання результатів навчання учнів/учениць виконує діагностувальну, коригувальну, орієнтувальну, мотиваційно-стимульовальну, розвивальну, прогностичну та виховну функції.

Формувальне оцінювання (оцінювання в процесі навчання) є важливим складником освітнього процесу, оскільки воно відображає ж процес навчання учнівства, зорієнтований на досягнення визначеного очікуваного результату, так і результат його навчальної діяльності на певному етапі навчання та дозволяє вчителю / вчительці зрозуміти, як краще підготувати учнів / учениць до підсумкового оцінювання та відслідковувати їхній прогрес протягом навчального року.

Формувальне оцінювання передбачає використання різноманітних методів збору інформації і повинне відповідати цілям і завданням, які встановлені для конкретного навчального предмета/інтегрованого курсу. Його здійснюють у формі самооцінювання, взаємооцінювання, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостережень учителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учня І учениці тощо).

Окремі завдання для формувального оцінювання можуть бути диференційовані з урахуванням таксономії освітніх цілей за когнітивними рівнями діяльності (завдання початкового рівня передбачають уміння розпізнавати, пригадувати, відтворювати окремі елементи змісту навчання; завдання середнього рівня – розуміння та застосування елементів змісту навчання; достатнього – уміння аналізувати навчальну інформацію (класифікувати, порівнювати, узагальнювати, інтегрувати, уточнювати, упорядковувати); високого – уміння оцінювати (навчальну інформацію та власну навчальну діяльність), рефлексувати, перекодувати інформацію (з текстової у схематичну, графічну та навпаки), створювати, продукувати). Кожний наступний рівень (від початкового до високого)

охоплює показники результатів навчання попереднього рівня та містить нові показники результатів навчання.

Завдання для оцінювання добираються так, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі.

За потреби, для отримання інформації щодо рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями, визначених в окремому елементі навчальної програми (тема/розділ тощо), здійснюється тематичне оцінювання. Результати тематичного оцінювання можуть бути використані для коригування освітнього процесу.

Підсумкове оцінювання. Метою підсумкового оцінювання є співвіднесення фактичних результатів навчання, яких досягли здобувачі освіти, з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюють періодично. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель може встановлювати самостійно. Підсумкові роботи можуть забезпечувати охоплення одного, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах вивченого впродовж певного періоду, і мають забезпечувати об'єктивність оцінювання.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями (додаток 2), з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності.

Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель і учителька може запропонувати учнівству:

1) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями;

2) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед здобувачами освіти, та коригування освітнього процесу.

У Свідоцтві досягнень виставляють **семестрові оцінки за групами результатів**. На підставі оцінок за групами результатів виставляють **загальну оцінку за семестр** з кожного навчального предмета/інтегрованого курсу навчального плану освітньої програми закладу освіти. Оцінка за семестр може бути скоригованою.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють.

Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня і учениці протягом року.

Річне оцінювання також може бути скоригованим.

Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень (далі – Свідоцтво). Результати ДПА – у класному журналі та додатку до Свідоцтва про здобуття базової середньої освіти. За умови використання власної шкали оцінювання заклад має визначити та описати в освітній програмі правила переведення

загальної оцінки результатів навчання за рік у систему, визначену законодавством (12-бальну систему), для виставлення у Свідоцтво досягнень.

Свідоцтво досягнень складається з двох частин і передбачає характеристику навчальної діяльності учнів та фіксацію результатів навчання за групами результатів, визначеними Державним стандартом для певних освітніх галузей, з переліку навчальних предметів та інтегрованих курсів, визначених навчальним планом освітньої програми закладу освіти.

Запропонована форма Свідоцтва є орієнтовною.

«Характеристика навчальної діяльності» сформована відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом. Результатом спостереження за розвитком наскрізних умінь є виставлення відповідної позначки в стовпці «Має значні успіхи / Демонструє помітний прогрес / Потребує уваги і допомоги» після завершення кожного навчального року або в разі зміни учнями закладу освіти. Способи організації фіксування результатів спостереження педагогічні колективи закладів освіти визначають самостійно.

«Характеристика результатів навчання». Заповнення цієї частини Свідоцтва здійснюють відповідно до переліку навчальних предметів/інтегрованих курсів, визначених затвердженою освітньою програмою закладу освіти.

8-9-і класи. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 13.04.2011 №329 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 11.05.2011 за № 566/19304) та Орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 25.08.2013 № 1222.

Поточний контроль здійснюється в процесі вивчення теми/розділу з метою визначення рівня розуміння і первинного засвоєння учнями окремих елементів змісту теми/розділу, зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем/розділів уроків, закріплення знань, умінь і навичок, їх актуалізації перед вивченням нового матеріалу.

Поточну перевірку проводять індивідуально або фронтально в усній чи письмовій формі систематично в межах кожної теми, визначеної освітньою програмою. Вона передбачається учителем/вчителькою під час підготовки до кожного уроку і знаходить своє відображення у поурочних планах (конспектах) уроків. Поточна перевірка може здійснюватись у формі короткотривалої (10-15 хвилин) самостійної письмової роботи, яка охоплює певну частину навчального матеріалу. Як правило, вона носить діагностичний характер.

При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому окрема тематична атестація при здійсненні відповідного оцінювання, як правило, не проводиться.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учнів з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися:

- важливість тем, які вивчались у I та II семестрах;
- тривалість їх вивчення та складність змісту;
- динаміка особистих навчальних досягнень учня з предмета протягом року;
- уміння застосовувати учнем набуті протягом навчального року знання тощо.

Семестрова і річна оцінки можуть підлягати коригуванню (пункт 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів; пункти 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу.

У випадках, що не зазначені у методичних рекомендаціях Міністерства освіти і науки України, рішення щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, приймає вчитель, керуючись правом на автономію у професійній діяльності. За потреби, це рішення погоджується з керівником закладу освіти.

Додаток 1
до Освітньої програми
Острозького ліцею №2 для 1-9-х класів
на 2024/2025 навчальний рік

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ОСТРОЗЬКОГО ЛІЦЕЮ №2
ОСТРОЗЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ДЛЯ 1-9-х КЛАСІВ
НА 2024/2025 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Острозький ліцей №2 Острозької міської ради – це заклад освіти I-III ступенів; кількість класів – 21; орієнтовна кількість учнів – 420. Мова навчання – українська.

Навчальний план Острозького ліцею №2 Острозької міської ради на 2024/2025 навчальний рік враховує основні вимоги Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту».

Навчальний план Острозького ліцею №2 на 2024/2025 навчальний рік складено для:

- 1-2-х класів – за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 р. № 743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х та 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»;

- 3-4-х класів – за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 р. № 743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х та 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»;

- за «Освітньою програмою початкової школи науково-педагогічного проекту «Інтелект України» (Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, науковий керівник І.В.Гавриш), затвердженою наказом МОН від 03.02.2021 №140;

- 5-7-х класів – за Типовою освітньою програмою для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 р. № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти»;

- за освітньою програмою для 7-9 класів закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (наказ Держслужби якості освіти від 28.06.2024 року №01-10/201);

- 8-9-х класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 р. № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальний план містить усі предмети інваріантного складника, передбачені обраним варіантом навчальних планів Типових освітніх програм.

Повноцінність загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантного так і варіативного складників навчального плану, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

Враховуючи кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу ліцею, регіональні особливості, з метою покращення результатів навчання учнів за рахунок варіативної складової відводяться:

на іноземну мову (англійську) – 1 година (1-А клас);

на «Я пізнаю світ» – 1 година (3-А клас);

на «Я пізнаю світ» – 1 година (4-А клас);

на українську мову – 1 година (1-Б клас);

на технології – 1 година (5-А клас);

на технології – 1 година (6-А клас);

на іноземну мову (англійську) – 1 година (8-Б клас);

на іноземну мову (англійську) – 1 година (9-А клас);

на іноземну мову (англійську) – 1 година (9-Б клас);

на українську мову – 0,5 годин (9-А клас);

на українську мову – 0,5 годин (9-Б клас).

Викладання предметів, на які виділено не цілу кількість годин, буде здійснюватися протягом навчального року відповідно до розкладу занять по парних або непарних тижнях.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань закладу освіти. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється в рамках предметів «Я досліджую світ», «Фізична культура», «Основи здоров'я» та інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» і інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів (таблиці 1-9).

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» ліцей формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статевікових особливостей учнів, їхніх інтересів, кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази школи.

Години, передбачені для фізичної культури у 1-9-х класах, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

У 2024/2025 навчального року здійснено поділ в 6-А класі на групи при вивченні інформатики (1 година).

Режим роботи закладу на 2024/2025 навчальний рік п'ятиденний; заняття проводяться в одну зміну. Тривалість уроків: у 1-х класах – 35 хвилин; у 2-4-х класах – 40 хвилин, у 5-11-х класах – 45 хвилин.

За умови організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання тривалість уроків для учнів не повинна перевищувати:

- **1-2 класів** – 2 навчальних занять по 30 хвилин або 3 – по 20 хвилин;
- **3-4 класів** – 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 – по 30 хвилин, або 4 – по 20 хвилин;
- **5-6 класів** – 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 – по 35 хвилин, або 4 – по 25 хвилин;
- **7-9 класів** – 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 – по 40 хвилин, або 4 – по 30 хвилин, або 5 – по 25 хвилин.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» 2024/2025 навчальний рік розпочинається 01 вересня і закінчується не пізніше 1 липня наступного року.

Навчальні заняття проводяться за семестровою системою:

I семестр – з 02 вересня 2024 року по 20 грудня 2024 року

II семестр – з 13 січня 2024 року по 30 травня 2025 року

Упродовж навчального року учні мають канікули:

осінні – з 28 жовтня 2024 року по 03 листопада 2024 року

зимові – з 23 грудня 2024 року по 12 січня 2025 року

весняні – з 31 березня 2025 року по 06 квітня 2025 року.

Відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2018 року № 1369, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 січня 2019 року за № 8/32979, перелік предметів, форма та терміни проведення державної підсумкової атестації для учнів визначаються Міністерством освіти і науки України.

Таблиця 1
Річний навчальний план для 1-А, 2-А, 3-А, 4-А класів
Острозького ліцею №2 Острозької міської ради
на 2024/2025 н. р.

1. Мова навчання – українська.

2. Наказ МОН України від 03.02.2021 р. №140 (Освітня програма початкової школи науково-педагогічного проекту «Інтелект України», науковий керівник І.В.Гавриш).

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		1-А	2-А	3-А	4-А
Мовно-літературна	Українська мова	6	6	6	6
	Іноземна мова (англійська)	2	3	3	3
Математична	Математика	3	4	4	4
Природнича, громадянська та історична, соціальна та здоров'язберезувальна, технологічна, фізкультурна	Я пізнаю світ	8	8	8	8
	Інформатична	Інформатика		1	1
Мистецька	Мистецтво	1	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	2	2	2	2
Усього		20+2	22+2	23+2	23+2
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	Усього	1	-	1	1
	Іноземна мова (англійська)	1	-	-	-
	Я пізнаю світ	-	-	1	1
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня		20	22	23	23
Всього фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	24	26	26

Таблиця 2
Річний навчальний план для 1-Б, 2-Б, 3-Б, 4-Б класів
Острозького ліцею №2 Острозької міської ради
на 2024/2025 н. р.

1. Мова навчання – українська.
2. Наказ МОН України від 12.08.2022 р. № 743-22 (Типова освітня програма розроблена під керівництвом Шияна Р.Б.)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		1-Б	2-Б	3-Б	4-Б
Мовно-літературна	Українська мова	5	5	5	5
	Читання				
	Іноземна мова (англійська)	2	3	3	3
Математична	Математика	3	3	4	4
Природнича, громадянська та історична, соціальна та здоров'я збережувальна	Я досліджую світ	7	7	7	7
	Інформатична		1	1	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
	Музичне мистецтво	1	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3
Усього		19+3	21+3	22+3	22+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	-	-	-
Українська мова		1	-	-	-
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня		20	22	23	23
Всього фінансується з бюджету		23	24	25	25

Директор ліцею №2

Алла ПАРАНИЦЯ

Таблиця 3
Річний навчальний план для 5-Б, 6-Б, 7-Б класів
Острозького ліцею №2 Острозької міської ради
на 2024/2025 н. р.

1. Мова навчання – українська.
2. Наказ МОН України від 09.08.2024 р. № 1120)

Освітні галузі	Навчальні предмети	5-Б	6-Б	7-Б
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	3
	Українська література	2	2	2
	Іноземна мова (англійська)	4	4	3,5
	Друга іноземна (польська)	2	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5	1,5
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти «Досліджуємо історію і суспільство»	1,5	2	-
	Історія України	-	-	1,5
	Всесвітня історія	-	-	0,5
Мистецька	Мистецтво	1	1	1
Математична	Математика	5	5	-
	Алгебра	-	-	3
	Геометрія	-	-	2
Природнична	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	-
	Біологія	-	-	2,5
	Географія	-	2	2
	Фізика	-	-	2
	Хімія	-	-	1
Інформатична	Інформатика	1,5	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Міжгалузевий курс «Культура добросусідства»	0,5	0,5	-
	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1,5
Технологічна	Технології	2	2	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3
Разом		28+3	31+3	32+3
Гранично допустиме навантаження на одного учня		28	31	32
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31	34	35

Директор ліцею №2

Алла ПАРАНИЦЯ

Таблиця 4
Річний навчальний план для 5-А, 6-А, 7-А класів
Острозького ліцею №2 Острозької міської ради
на 2024/2025 н. р.

1. Мова навчання – українська.
2. Наказ Держслужби якості освіти від 28.06.2024 року №01-10/201 (освітня програма для закладів освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»)

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень		
		5-А	6-А	7-А
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	3
	Українська література	2	2	2
	Зарубіжна література	1	1	1,5
	Іноземна мова (англійська)	4	4	3,5
	Друга іноземна мова (польська)	2	2	2
Математична	Математика	6	6	-
	Алгебра	-	-	3,5
	Геометрія	-	-	2,5
Природнича	Пізнаємо природу. Моя планета Земля	2	2	-
	Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття	1	1	-
	Географія	-	2	2
	Біологія	-	-	2
	Фізика	-	-	2
	Хімія	-	-	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Навчаємося разом	1	1	1
Громадянська та історична	Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти	1	2	-
	Історія: Україна і світ	-	-	2
Технологічна	Технології	1	1	1
Інформатична	Інформатика	1	1	1
Мистецька	Мистецтво	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3
Усього		27+3	30+3	32+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	-
Технології		1	1	-
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		28	31	32
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		30	33	35

Таблиця 5
Річний навчальний план для 8-А класу
Острозького ліцею №2 Острозької міської ради
на 2024/2025 н. р.

1. Мова навчання – українська.
2. Наказ МОН України від 03.02.2021 р. № 140)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
	8-А
Українська мова	3
Українська література	1,5
Іноземна мова (англійська)	5
Друга іноземна мова (польська)	2
Зарубіжна література	0,5
Інтегрований курс «Історія: Україна і світ»	2,5
Навчаємося разом (інтегрується матеріал навчальних предметів «Етика», «Основи здоров'я»)	1
Мистецтво	1
Алгебра	3,5
Геометрія	2,5
Біологія	2
Географія	2
Фізика	2
Хімія	2
Технології	1
Інформатика	1,5
Фізична культура	3
Разом	33+3
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	33
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	36

Директор ліцею №2

Алла ПАРАНИЦЯ

Таблиця 6
Річний навчальний план для 8-Б, 9-А, 9-Б класів
Острозького ліцею №2 Острозької міської ради
на 2024/2025 н. р.

1. Мова навчання – українська.
2. Наказ МОН України від 20.04.2018 р. № 405

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень		
		8-Б	9-А	9-Б
Мовно-літературна	Українська мова	2	2	2
	Українська література	2	2	2
	Іноземна мов (англійська)	2	2	2
	Друга іноземна мова (польська)	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2
Громадянська та історична	Історія України	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства	-	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	-	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-	-
	Мистецтво	1	1	1
Математична	Математика	-	-	-
	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природнича	Біологія	2	2	2
	Географія	2	1,5	1,5
	Фізика	2	3	3
	Хімія	2	2	2
Інформатична	Інформатика	2	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Основи здоров'я	1	1	1
Технологічна	Трудове навчання	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3
Разом		29,5+3	31+3	31+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1,5	1,5
Іноземна мова (англійська)		1	1	1
Українська мова		-	0,5	0,5
Гранично допустиме навантаження на одного учня		33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33,5	35,5	35,5

Директор ліцею №2

Алла ПАРАНИЦЯ

**Моделльні навчальні програми за якими буде
здійснюватися навчання у 5-7 класах 2024-2025 н.р.**

	5 клас	6 клас	7 клас
Назва галузі			
Мовно-літературна освітня галузь			
Предмет	Програма		
Українська мова	Моделльна навчальна програма «Українська мова 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.)	Моделльна навчальна програма «Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.)	
Українська література	Моделльна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Архипова В.П., Січкара С.І., Шило С.Б.)	Моделльна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт Заболотний О. В., Слоновьовська О. В., Ярмульська І. В.).	
Зарубіжна література	Моделльна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року) (автори Ніколенко О. М., Ісаєва О. О., Клименко Ж. В., Мацевко-Бекерська Л. В., Юлдашева Л. П., Рудніцька Н. П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С. О., Вітко М. І., Джангобекова Т. А.)		
Англійська мова	Моделльна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.)		
Польська мова	Моделльна навчальна програма «Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун Є. Л.)		
Природнича освітня галузь			
Пізнаємо природу	Моделльна навчальна програма «ПІЗНАЄМО ПРИРОДУ. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бобкова О. С.)		

Географія	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.)	
Фізика		Модельна навчальна програма «Фізика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О.)
Біологія		Модельна навчальна програма «Біологія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Балан П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П.)
Хімія		Модельна навчальна програма «Хімія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Григорович О. В.)
Математична освітня галузь		
Математика	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О.С.)	
Алгебра		Модельна навчальна програма «Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Мерзляк А. Г., Номіровський Д. А., Пихтар М. П., Рубльов Б. В., Семенов В. В., Якір М. С.)
Геометрія		Модельна навчальна програма «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Бурда М.І., Тарасенкова Н.А., Васильєва Д.В.)
Громадянська та історична освітня галузь		

Досліджуємо історію суспільство	Модельна навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори Васильків І.Д., Димій І.С., Шеремета Р.В.)	
Історія України		Модельна навчальна програма «Історія України. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.)
Всесвітня історія		Модельна навчальна програма «Всесвітня історія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Щупак І. Я., Посулько А. С., Бакка Т. В., Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Махонін О. О., Мелещенко Т. В., Павловська-Кравчук В. А., Піскарьова І. О., Худобець О. А.)
Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь		
Здоров'я, безпека і добробут	Модельна навчальна програма «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Шиян О. І., Дяків В. Г., Седоченко А. Б., Страшко С. В.)
Культура добросусідства	Модельна навчальна програма «Культура добросусідства. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Араджионі М.А., Козорог О.Г., Лебідь Н.І., Потапова В.І., Унгурян І.К.)	
Інформатична освітня галузь		
Інформатика	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.	Модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Бондаренко О. О.,

		Ластовецький В. В., Пилипчук О. П., Шестопапов Є. А.)
Мистецька освітня галузь		
Мистецтво	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л. М., Просіна О. В.)	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л. М.)
Технологічна освітня галузь		
Технології	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.)	Модельна навчальна програма «Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авторки Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.)
Фізична культура		
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші) (зміна 5-9 БАЖЕНКОВ)	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Баженков Є. В., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Дутчак М. В., Дніпров О. С., Бідний М. В., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Малечко Т. А., Омеляненко І. О., Волкова І. В., Педан О. С. та інші)

Освітня програма Острозького ліцею №2 (профільна середня освіта) розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» та складена на підставі наказів Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів освіти загальної середньої освіти III ступеня» (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»), від 31.03.2020 №464 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня», з урахуванням закону України від 15.03.2022 «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану», Указів Президента України від 24.02.2022 «Про введення воєнного стану в Україні», від 17.05.2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні».

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма III ступеня (профільна середня освіта) закладу.

Освітня програма III ступеня (далі - освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладу єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами повної загальної середньої освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма закладу визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які подані в рамках навчальних планів (складений відповідно таблиці 2,3 Типової освітньої програми в редакції наказу МОН України від 28.11.2019 № 1493);
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм (додаток 3, складений відповідно таблиці 4 Типової освітньої програми в редакції наказу МОН України від 28.11.2019 № 1493), пропонований зміст окремих предметів, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН України);
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Освітня програма закладу сформована на основі Типової освітньої програми (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів освіти загальної середньої освіти III ступеня» (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»), від 31.03.2020 №464 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»).

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік, для

11-х класів – 1330 годин/ навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслюється у річному навчальному плані закладу III ступеня.

Річний навчальний план та його обґрунтування

Річний навчальний план для 10-11-х класів розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження в частині повної загальної середньої освіти з 1 вересня 2022 року.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

Навчальний план для 10-11 класів розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти з 1 вересня 2018 року. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія»), «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура».

З вибірково-обов'язкових предметів обрано «Мистецтво» та «Технології», по 1,5 години кожен в 10 і 11 класах.

Частину навчальних годин навчального плану призначено для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі – українська мова та література, історія України та всесвітня історія. Профіль навчання сформовано закладом освіти з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію, освітні потреби учнів та вимогами часу.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач;</p>

		використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у докільці; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати

		різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна громадянська компетентності	і Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність самовираження у сфері культури	і Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	і Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного,

		екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--	---

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.

Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти.

Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти

Профільна середня освіта у закладі здобувається після здобуття базової середньої освіти. Учні, які здобули базову середню освіту на 1 вересня 2024 року розпочинають здобуття у 2024/2025 н.р. профільної середньої освіти.

Згідно зі статтею 9 Закону України «Про освіту» заклад надає право на здобуття повної загальної середньої освіти за очною (денна), індивідуальною (сімейна (домашня), педагогічний патронаж, дистанційною формами навчання. Індивідуальна (сімейна, педагогічний патронаж) форма навчання організовується відповідно до Положення про індивідуальну форму навчання в системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 року № 955. В умовах воєнного стану освітня, навчальні програми та річний навчальний план виконуються педагогами закладу в повному обсязі, з використанням очної, дистанційної та змішаної форм організації освітнього процесу, в залежності від безпекової ситуації. Організовується навчальна діяльність учнів за затвердженим розкладом уроків, додаткових консультацій тощо. У разі виникнення епідемічної ситуації, введення протиепідемічних заходів, воєнного стану, навчання учнів здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання згідно з Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 року №1115, відповідно до річного навчального плану та розкладу закладу.

Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес у закладі, на період запровадження воєнного стану в Україні, організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

При переході на дистанційне навчання (за відповідним наказом по закладу та вимогою часу), щодня за затвердженим розкладом уроків, педагогами закладу вносяться навчальні завдання, оцінки учнів та здійснюється зворотний зв'язок з учнями в електронному вигляді, використовуючи цифрові освітні платформи, електронний журнал, електронну пошту і т.п. На веб-сайті закладу створена сторінка «Дистанційне навчання», на якій розміщується алгоритм дій дистанційного навчання під час воєнного стану з розкладом занять. Це додатковий доступ до інформації, яким можуть скористатися не тільки учні, а й всі учасники освітнього процесу. Для забезпечення дистанційного освітнього процесу на період запровадження воєнного стану в Україні здійснюється доступ до навчальних матеріалів, вибір загальноприйнятних та зручних платформ, а саме: Meet, Viber, веб-сервіс «Google classroom», онлайн - платформа «Нові знання» і т. п.

Учителі закладу дотримуються гнучкості в доборі навчально-методичного забезпечення освітніх програм.

Основними формами організації освітнього процесу в закладі є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- корекції та контролю;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та формуванню компетентностей крім уроку будуть проходити навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнями розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття, заняття в малих групах та заняття практикуму проводяться з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Екскурсії (очні, заочні) в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу уточнюються та розширюються у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 13.04.2011 №329 (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini 11.05.2011 za № 566/19304) та орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 25.08.2013 №1222.

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Для виконання освітніх програм закладу в 2024/2025 навчальному році передбачено використання навчальних програм з усіх предметів інваріантної частини, затверджених Міністерством освіти і науки України; курсів за вибором варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти.

Перелік навчальних програм для учнів 10-11х класів

№ з/п	Назва навчальної програми	Реквізити
1.	Українська мова	Затверджено МОН України, наказ від 23.10.2017 №14
2.	Українська література	Затверджено МОН України, наказ від 23.10.2017 №1407
3.	Іноземні мови англійська	Затверджено МОН України, наказ від 23.10.2017 №1407
4.	Зарубіжна література	Затверджено МОН України, наказ від 23.10.2017 №1407
5.	Історія України	Затверджено МОН України, наказ від 23.10.2017 №1407, до навчальних програм внесені зміни (наказ МОН України від 21.02.2019 №236)
6.	Всесвітня історія	Затверджено МОН України, наказ від 23.10.2017 №1407
7.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Затверджено МОН України, наказ від 23.10.2017 №1407

8.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Затверджено МОН України, наказ від 23.10.2017 №1407
9.	Біологія і екологія	Затверджено МОН України, наказ від 23.10.2017 №1407
10.	Географія	Затверджено МОН України, наказ від 23.10.2017 №1407
11.	Фізика	Затверджено МОН України, наказ від 24.11.2017 №1539
12.	Хімія	Затверджено МОН України, наказ від 23.10.2017 №1407
13.	Інформатика	Затверджено МОН України, наказ від 23.10.2017 №1407
14.	Захист України	Затверджено МОН України, наказ від 23.10.2017 №1407, наказ від 31.03.2020 №464 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»
15.	Фізична культура	Затверджено МОН України, наказ від 23.10.2017 №1407

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

-кадрове забезпечення освітньої діяльності закладу;

-навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності закладу;

-матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності закладу;

-якість проведення навчальних занять;

-моніторинг результатів навчання (компетентностей) та досягнень учнів. Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

-оновлення методичної бази освітньої діяльності;

-контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій закладу щодо їх покращення;

- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу;

- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників закладу.

Освітня програма закладу передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Навчальний план для 10-11 класів**Острозького ліцею №2 Острозької міської ради Рівненської області на 2024-2025 н.р.**

Навчальний план Острозького ліцею №2 Острозької міської ради Рівненської області на 2024-2025 н.р. розроблений відповідно до освітньої Програми, затвердженої наказом директора Острозького ліцею №2 №115-о/д від 30.08.2024 року, (рішення педагогічної ради освітнього закладу (протокол №1 від 29.08.2024 року)):

- для 10-11 класів на підставі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України №408 від 20.04.2018 року, профільні предмети: історія України, всесвітня історія (10-Б, 11-Б класи); українська мова та література (10-А, 11-А класи).

Навчальний план для 10-11 класів складений на основі Типового навчального плану закладів загальної середньої освіти (таблиця 2, таблиця 3) з вибором профільного предмету - історія України, всесвітня історія (10 клас), українська мова та література (11-А клас), історія України, всесвітня історія (11-Б клас).

- 1) З варіативної складової робочого навчального плану в 2024-2025 н.р. збільшено години:

№ з/п	Предмет	Клас	Години
1	Математика	10	1
		11-А	1
		11-Б	1
2	Іноземна мова (англійська)	10	1
		11-А	1
		11-Б	1
3	Українська мова	10	0,5
		11-Б	1
4	Історія України	11-А	1
5	Зарубіжна література	11-Б	0,5

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для 10-11 класів з українською мовою навчання

складений відповідно до Типового навчального плану

(наказ МОН України №408 від 20.04.2018 року)

№ п/п	Навчальні предмети	К-сть годин	№ п/п	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
					Профільний предмет – історія України, всесвітня історія	Профільний предмет – історія України, всесвітня історія
		10 клас			11-А клас	11-Б клас
1	Українська мова	2	1	Українська мова	4	2
2	Українська література	2	2	Українська література	4	2
3	Іноземна мова (англійська)	2	3	Іноземна мова (англійська)	2	2
4	Зарубіжна література	1	4	Зарубіжна література	1	1
5	Історія України	3	5	Історія України	1,5	3
6	Всесвітня історія	3	6	Всесвітня історія	1	3
7	Громадянська освіта	2	7	Громадянська освіта	-	-
8	Математика	3	8	Математика	3	3
9	Біологія і екологія	2	9	Біологія і екологія	2	2

10	Географія	1,5	10	Географія	1	1
11	Фізика і астрономія	3	11	Фізика і астрономія	3	3
			12	Астрономія	1	1
12	Хімія	1,5	13	Хімія	2	2
13	Фізична культура	3	14	Фізична культура	3	3
14	Захист України	1,5	15	Захист України	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети			Вибірково-обов'язкові предмети			
15	Технології	1,5	16	Технології	1,5	1,5
16	Мистецтво	1,5	17	Мистецтво	1,5	1,5
Разом (без фізкультури):		30,5+3	Разом (без фізкультури):		30+3	29,5+3
<i>Варіативна складова</i>		3	<i>Варіативна складова</i>		3,5	3
Математика		1	Історія України		1	-
Іноземна мова (англійська)		1	Математика		1	1
Українська мова		0,5	Іноземна мова		1	1
			Українська мова		-	1
			Зарубіжна література		-	0,5
Захист України		0,5	Захист України		0,5	0,5
Гранично допустиме навантаження на одного учня		33	Гранично допустиме навантаження на одного учня		33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		36,5	Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		36,5	36,5

СХВАЛЕНО

педагогічною радою

Острозького ліцею №2

Острозької міської ради

Рівненської області

протокол №1 від 29.08.2024 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ від 30.08.2024 року №115-о/д

Директор Острозького ліцею №2

Острозької міської ради

_____ Алла ПАРАНИЦЯ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ
ПОТРЕБАМИ
ОСТРОЗЬКОГО ЛІЦЕЮ №2 ОСТРОЗЬКОЇ
МІСЬКОЇ РАДИ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ
НА 2024-2025 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

На виконання абзацу двадцять другого частини першої статті 64 Закону України «Про освіту», з метою впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 р. № 607, на основі Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН №693 від 26.06.2018, складені навчальні плани, так як інтеграція дітей з порушеннями опорно-рухового апарату чи слуху в заклад становить складну проблему, адже саме лише перебування дитини у широкому соціумі – це ще не запорука її успішного навчання та соціалізації. Кінцевий результат значною мірою залежить від того, які умови для цього створені, а також від наполегливої та цілеспрямованої роботи всіх учасників освітнього процесу.

У Освітній програмі застосовуємо таке тлумачення термінів, яке зазначає Закон України «Про освіту»:

- особа з особливими освітніми потребами - особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту;
- інклюзивне навчання - система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

Інклюзивне навчання дітей з особливими освітніми потребами організовується у 1-А, 1-Б, 2-Б, 4-Б та 5-А класах.

Класи організовані відповідно до «Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.08.2011 № 872 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ вад 09.08.2017 № 588 та іншими нормативно-правовими документами.

Метою інклюзивного навчання є реалізація права дітей з особливими освітніми потребами на освіту, їх соціалізація та інтеграція у суспільство, залучення сім'ї до участі в освітньому процесі.

Основними завданнями інклюзивного навчання є:

- здобуття дітьми з особливими освітніми потребами освіти відповідного рівня у середовищі здорових однолітків відповідно до Державного стандарту загальної середньої освіти;
- забезпечення різнобічного розвитку дітей, реалізація їх здібностей;
- створення інклюзивного освітнього середовища (сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей);
- розумне пристосування - запровадження, якщо це потрібно в конкретному випадку, необхідних модифікацій і адаптацій з метою забезпечення реалізації особами з особливими освітніми потребами конституційного права на освіту нарівні з іншими особами;
- створення позитивного мікроклімату у закладі з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування дітей з особливими освітніми потребами з іншими учнями;
- забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами;
- надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальної програми розвитку (індивідуальні навчальні плани, *додаток* до освітньої Програми для дітей з особливими освітніми потребами Острозького ліцею №2)

З метою підвищення ефективності навчального процесу запроваджено корекційно-розвиткова складова Індивідуальної програми розвитку кожної дитини, якою регламентується організація системної реабілітаційної роботи з учнями (вихованцями): розвиток слухового сприймання; розвиток мовлення; корекція розвитку; соціально-побутове орієнтування; розвиток комунікативної діяльності і творчості; фізичний розвиток (ЛФК). Така робота передбачає вирішення специфічних завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, і потребує впровадження особистісно орієнтованих програм навчання та реабілітації за індивідуальним та диференційованим підходом.

№ п/п	Корекційні програми	Автори	Затверджено
1.	Програми з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (корекція когнітивного розвитку) для 1-4 класів спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти	Сак Т., Прохоренко Л.	наказ МОН України від 26.07.2018 №814
2.	Програми з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 1-4 класів спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти	Омельченко І., Федорович Л.	наказ МОН України від 26.07.2018 №814
3.	Програми з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка» для 1-4 класів спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти	Бабяк О.	наказ МОН України від 26.07.2018 №814
4.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку.	Шеремет Б., Сак Т., Соколова Г., Маматова З., Сак Т., Прохоренко Л.	наказ МОН України від 04.04.2017 №526
5.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку.	Омельченко І., Федорович Л.	наказ МОН України від 26.09.2016 №1148
6.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (корекція когнітивного розвитку) для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку.	Логвінова І., Кучеренко О.	наказ МОН України від 26.09.2016 №1148
7.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (корекція особистісного розвитку) для підготовчих 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку	Логвінова І., Кучеренко Ю.	наказ МОН України від 23.01.2015 №44

Особливості організації освітнього процесу та застосування у ньому педагогічних технологій

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства. Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- ✓ формування компетентностей;
- ✓ розвитку компетентностей;
- ✓ перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- ✓ корекції основних компетентностей;
- ✓ комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, пресконференції, ділові ігри тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюються у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

У школі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями. Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створенні вчителями персональні предметні сайти є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів відповідно до вимог ІК-компетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Крім того великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

- подолання інертності мислення,
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителю необхідно використовувати в своїй роботі не тільки стандартні методи організації навчально-виховного процесу, але в більшій мірі виявляти ініціативу і будувати навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на упровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації навчально-виховного процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, врахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;
- впровадження шкільного самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

Проводити уроки віддалено, не бачити учнів, не мати можливостей пояснити особисто й допомогти в момент виникнення проблеми — ще кілька місяців тому вчителі не могли й уявити таких ситуацій у своїй роботі. Але пандемія внесла несподівані корективи і змусила всіх терміново опанувати цифрові інструменти й нові педагогічні підходи та методики. Вимушене дистанційне навчання стало викликом для всіх учасників освітнього процесу: вчителів, учнів та батьків. Організувати якісне навчання з використанням цифрових технологій, надихати й мотивувати учнів, давати раду технічним проблемам виявилось зовсім не просто. Щоб уникнути хаосу, серед педагогічних працівників було визначено відповідальну особу, координатора дистанційного навчання, який комунікуватиме щодо питань організації дистанційного навчання. Для вчителі школи було організоване відповідне навчання під час якого вони опрацьовували нові онлайн-інструменти, які допоможуть учням навчатись, а педагогам навчати. Це ознайомлення з платформою G-Suite for Education для її подальшого використання під час роботи за технологіями дистанційного навчання. G-Suite — це пакет спеціалізованого хмарного програмного забезпечення й інструментів для спільної роботи від компанії Google, в який входять такі популярні веб-застосунки, як Gmail, Google Диск, Google Meet, Google Календар, Google Документи, Google Таблиці, Google Презентації, Google Sites, Google Classroom. Використання даної платформи дозволить уникнути вимушених перерв в освітньому процесі, зробить навчання більш доступним та сучасним.

В закладі освіти організована сімейна (домашня) форма навчання. Вона діє для учнів, чий батьки хочуть і готові самостійно організувати навчання вдома. Проте учня зараховують до закладу освіти та закріплюють за певним класом відповідно до заяви батьків. Вчителі, що працюють в даному класі відслідковують його навчальний прогрес. Знання учня мають відповідати Державному стандарту. Формувальне та підсумкове оцінювання здійснюється 4 рази на рік.

Педагогічний патронаж передбачений для учнів, які за станом здоров'я не можуть з'являтися у школі щодня, перебувають на стаціонарному лікуванні або потребують навчання біля лікарняного ліжка. Педагогічний патронаж передбачає індивідуальний супровід учня з боку вчителя. Проте велику частину матеріалу учень має опрацювати самостійно.

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Рівень реалізації освітньої програми вивчається шляхом:

- моніторингу якості проведення навчальних занять;
- моніторингу досягнення учнями результатів навчання (компетентностей);
- проведення контрольних, тематичних зрізів учнів;
- участі учнів школи у предметних олімпіадах різного рівня;
- участі у Всеукраїнських та міжнародних інтелектуальних конкурсах та турнірах;
- складання та захисту наукових проектів;
- участі в роботі Малої академії наук;
- аналізу результатів участі учнів у ДПА та ЗНО.

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Для виконання освітньої програми ліцею на 2024/2025 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріантної частини; курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти - "модель" випускника:

- Закон України «Про освіту»;
- Закон України «Про повну загальну середню освіту»;
- Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 29 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р);
- Державний стандарт початкової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 №688 (у 1-3 класах);
- Державний стандарт початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 № 462 (у 4-х класах);
- Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392.

Освітня програма закладу розроблена на основі:

- для 1-2 класів – Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм (наказ МОН від 12.08.2022 №743-22);
- для 3-4 класів – Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм (наказ МОН від 12.08.2022 №743-22).

Для 1-5 класів освітній процес здійснюватиметься відповідно до таких типових освітніх програм:

- за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Шиян Р.Б. 1-2 клас, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 р. № 743-22 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х та 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»;
- за «Освітньою програмою початкової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» (Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, науковий керівник І.В.Гавриш), затвердженою наказом МОН від 03.02.2021 №140;
- за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Шиян Р.Б. 3-4 клас, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 р. № 743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х та 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»;
- для 5-7-х класів за Типовою освітньою програмою для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 р. № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти»;

Індивідуальні навчальні плани здобувачів освіти з ООП

1. Індивідуальний навчальний план Діденка Артема , учня 1-А класу

У навчальному плані враховано основні вимоги Державного стандарту початкової освіти для дітей з особливими освітніми потребами та пропозиції батьків, членів команди психолого-педагогічного супроводу.

Навчання учня (інституційна форма) з предметів інваріантної складової навчального плану Острозького ліцею №2 проводиться за спільним розкладом навчальних занять 1-А класу, які розпочинаються о 8.30 та закінчуються о 12.25. Відповідно до санітарних норм для загальноосвітніх навчальних закладів тривалість заняття становить 35 хвилин. Мова навчання – українська, крім уроків англійської мови.

Відповідно до встановленого рівня підтримки (4-й рівень) є наявні корекційно – розвиткові заняття, які проводяться за окремим розкладом та містять наступні напрямки:

- Корекція розвитку – 1 години
- Логоритміка – 1 година

Очікувані результати: свідоцтво досягнень учня 1-го класу після завершення формувального підсумкового оцінювання (річне).

Зміст навчання адаптується з урахуванням особливостей сприйняття дитиною навчального матеріалу та формується на основі: Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743)

Навчання з реалізації індивідуального навчального плану забезпечують наступні вчителі:

Сич Катерина Андріївна (українська мова, математика, фізична культура, я досліджую світ, образотворче мистецтво).

Ярмолівч Наталія Павлівна – музичне мистецтво.

Поліщук Вікторія Ростиславівна – англійська мова.

Даценюк-Пташинська Ілона Георгіївна – корекційно-розвиткові заняття.

Гудкова Ольга Вікторівна – інформатика.

Освітні галузі	Навчальні предмети	К-сть годин
Мовно – літературна	Українська мова	6
	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	3
Мовно-літературна Математична Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична Технологічна	Я досліджую світ	8
	Мистецтво	1
Фізкультура	Фізична культура	2
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня		20
Загальна кількість годин		23
Корекційно – розвиткові заняття	Корекція розвитку	1
Корекційно – розвиткові заняття	Логоритміка	1

Індивідуальний навчальний план Ліщука Максима, учня 1-Б класу

У навчальному плані враховано основні вимоги Державного стандарту початкової освіти для дітей з особливими освітніми потребами та пропозиції батьків, членів команди психолого-педагогічного супроводу.

Навчання учня (інституційна форма) з предметів інваріантної складової навчального плану Острозького ліцею №2 проводиться за спільним розкладом навчальних занять 2-Б класу, які

розпочинаються о 8.30 та закінчуються о 12.25. Відповідно до санітарних норм для загальноосвітніх навчальних закладів тривалість заняття становить 35 хвилин. Мова навчання – українська, крім уроків англійської мови.

Відповідно до встановленого рівня підтримки (4-й рівень) є наявні корекційно – розвиткові заняття, які проводяться за окремим розкладом та містять наступні напрямки:

- Корекція розвитку – 1 години
- Лікувальна фізкультура – 1 година.

Очікувані результати: свідоцтво досягнень учня 1-го класу після завершення формувального підсумкового оцінювання (річне).

Зміст навчання адаптується з урахуванням особливостей сприйняття дитиною навчального матеріалу та формується на основі: Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743)

Навчання з реалізації індивідуального навчального плану забезпечують наступні вчителі:

Сич Катерина Андріївна (українська мова, математика, фізична культура, я досліджую світ, образотворче мистецтво).

Ярмолевич Наталія Павлівна – музичне мистецтво.

Поліщук Вікторія Ростиславівна – англійська мова.

Присяжнюк Світлана Сергіївна – корекційно-розвиткові заняття.

Гудкова Ольга Вікторівна – інформатика.

Освітні галузі	Навчальні предмети	К-сть годин
Мовно – літературна	Українська мова	6
	Іноземна мова (англійська)	2
Математична	Математика	3
Мовно-літературна Математична Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична Технологічна	Я досліджую світ	7

Мистецька	Образотворче мистецтво	1
	Музичне мистецтво	1
Фізкультура	Фізична культура	3
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня		20
Загальна кількість годин		23
Корекційно – розвиткові заняття	Корекція розвитку	1
Корекційно – розвиткові заняття	Лікувальна фізкультура	1

2. Індивідуальний навчальний план Шевцова Владислава, учня 2-Б класу

У навчальному плані враховано основні вимоги Державного стандарту початкової освіти для дітей з особливими освітніми потребами та пропозиції батьків, членів команди психолого-педагогічного супроводу.

Навчання учня (інституційна форма) з предметів інваріантної складової навчального плану Острозького ліцею №2 проводиться за спільним розкладом навчальних занять 2-Б класу, які розпочинаються о 8.30 та закінчуються о 12.25. Відповідно до санітарних норм для загальноосвітніх навчальних закладів тривалість заняття становить 40 хвилин. Мова навчання – українська, крім уроків англійської мови.

Відповідно до встановленого рівня підтримки (4-й рівень) є наявні корекційно – розвиткові заняття, які проводяться за окремим розкладом та містять наступні напрямки:

- Корекція розвитку – 1 години
- Розвиток мовлення – 1 година
- Логоритміка – 1 година
- Лікувальна фізкультура – 1 година.

Очікувані результати: свідоцтво досягнень учня 2-го класу після завершення формувального підсумкового оцінювання (річне).

Зміст навчання адаптується з урахуванням особливостей сприйняття дитиною навчального матеріалу та формується на основі: Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743)

Навчання з реалізації індивідуального навчального плану забезпечують наступні вчителі:

Сич Катерина Андріївна (українська мова, математика, фізична культура, я досліджую світ, образотворче мистецтво).

Ярмолівч Наталія Павлівна – музичне мистецтво.

Поліщук Вікторія Ростиславівна – англійська мова.

Андрощук Таміла Олександрівна – корекційно-розвиткові заняття.

Гудкова Ольга Вікторівна – інформатика.

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кі-сть годин
Мовно – літературна	Українська мова	5
	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	3
Мовно-літературна Математична Природнича Соціальна і здоров'язберезувальна Громадянська та історична Технологічна	Я досліджую світ	7
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	1
	Мистецтво	1
Фізкультура	Фізична культура	3
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня		20
Загальна кількість годин		24
Корекційно – розвиткові заняття	Корекція розвитку	1
Корекційно – розвиткові заняття	Розвиток мовлення	1
Корекційно – розвиткові заняття	Логоритміка	1
Корекційно – розвиткові заняття	Лікувальна фізкультура	1

3. Індивідуальний навчальний план Павельчука Артема, учня 4-Б класу

У навчальному плані враховано основні вимоги Державного стандарту початкової освіти для дітей з особливими освітніми потребами та пропозиції батьків, членів команди психолого-педагогічного супроводу.

Навчання учня з предметів інваріантної складової навчального плану Острозького ліцею №2 проводиться за спільним розкладом навчальних занять 4-Б класу, які розпочинаються о 8.30 та закінчуються о 12.50. Відповідно до санітарних норм для загальноосвітніх навчальних закладів тривалість заняття становить 40 хвилин. Мова навчання – українська, крім уроків англійської мови.

Відповідно до встановленого рівня підтримки (4-й рівень) є наявні корекційно – розвиткові заняття, які містять наступні напрямки:

- Розвиток психічних процесів – 1 година
- Лікувальна фізкультура – 3 години.

Очікувані результати: свідоцтво досягнень учня 4-го класу після завершення рівневого підсумкового оцінювання (семестрове та річне).

Зміст навчання адаптується з урахуванням особливостей сприйняття дитиною навчального матеріалу та формується на основі: Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743)

Навчання з реалізації індивідуального навчального плану забезпечують наступні вчителі:

Степанюк Лариса Миколаївна (українська мова, математика, я досліджую світ, образотворче мистецтво, фізична культура)

Поліщук Вікторія Ростиславівна – англійська мова

Гудкова Ольга Вікторівна – інформатика

Ярмолівч Наталія Павлівна – музичне мистецтво

Освітні галузі	Навчальні предмети	
Мовно - літературна	Українська мова	5
	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	4
Мовно-літературна		
Математична		

Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична Технологічна	Я досліджую світ	7
Мистецька	Образотворче мистецтво	1
	Музичне мистецтво	1
Інформативна	Інформатика	1
Фізкультура	Фізична культура	3
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня		23
Загальна кількість годин		25
Корекційно – розвиткові заняття	Лікувальна фізкультура	3
Корекційно – розвиткові заняття	Розвиток психічних процесів	1

5. Індивідуальний навчальний план Сафанюка Костянтина, учня 4-Б класу

У навчальному плані враховано основні вимоги Державного стандарту початкової освіти для дітей з особливими освітніми потребами та пропозиції батьків, членів команди психолого-педагогічного супроводу.

Навчання учня з предметів інваріантної складової навчального плану Острозького ліцею №2 проводиться за спільним розкладом навчальних занять 4-Б класу, які розпочинаються о 8.30 та закінчуються о 12.50. Відповідно до санітарних норм для загальноосвітніх навчальних закладів тривалість заняття становить 40 хвилин. Мова навчання – українська, крім уроків англійської мови.

Відповідно до встановленого рівня підтримки (2-й рівень) є наявні корекційно – розвиткові заняття, які містять наступні напрямки:

- Розвиток мовлення – 1 година
- Корекція розвитку – 1 година

Очікувані результати: свідоцтво досягнень учня 3-го класу після завершення рівневого підсумкового оцінювання (семестрове та річне).

Зміст навчання адаптується з урахуванням особливостей сприйняття дитиною навчального матеріалу та формується на основі: Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743)

Навчання з реалізації індивідуального навчального плану забезпечують наступні вчителі:

Степанюк Лариса Миколаївна (українська мова, математика, я досліджую світ, образотворче мистецтво, фізична культура)

Поліщук Вікторія Ростиславівна – англійська мова

Гудкова Ольга Вікторівна – інформатика

Ярмолівч Наталія Павлівна – музичне мистецтво

Освітні галузі	Навчальні предмети	
Мовно - літературна	Українська мова	5
	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	4
Мовно-літературна Математична Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична Технологічна	Я досліджую світ	7
Мистецька	Образотворче мистецтво	1
	Музичне мистецтво	1
Інформативна	Інформатика	1
Фізкультура	Фізична культура	3
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня		23
Загальна кількість годин		25
Корекційно – розвиткові заняття	Розвиток мовлення	1
Корекційно – розвиткові заняття	Корекція розвитку	1

6. Індивідуальний навчальний план Гопанчук Марії, учениці 5-А класу

У навчальному плані враховано основні вимоги Державного стандарту початкової освіти для дітей з особливими освітніми потребами та пропозиції батьків, членів команди психолого-педагогічного супроводу.

Навчання учениці з предметів інваріантної складової навчального плану Острозького ліцею №2 проводиться за спільним розкладом навчальних занять 5-А класу, які розпочинаються о 8.30 та закінчуються о 14.20. Відповідно до санітарних норм для загальноосвітніх навчальних закладів тривалість заняття становить 45 хвилин. Мова навчання – українська, крім уроків англійської мови.

Відповідно до встановленого рівня підтримки (4-й рівень) є наявні корекційно – розвиткові заняття, які містять наступні напрямки:

- Розвиток мовлення – 2 години
- Корекція розвитку – 1 година
- Лікувальна фізкультура – 1 година

Очікувані результати: свідоцтво досягнень учениці 5-го класу після завершення рівневого підсумкового оцінювання (семестрове та річне).

Зміст навчання адаптується з урахуванням особливостей сприйняття дитиною навчального матеріалу та формується на основі: Типовою освітньою програмою для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 р. № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти.

Присяжнюк Світлана Сергіївна – корекційно-розвиткові заняття.

Освітні галузі	Навчальні предмети	
Мовно - літературна	Українська мова	6
	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	4
Мовно-літературна		
Математична		
Природнича	Я пізнаю світ	8

Соціальна і здоров'язберезувальна

Громадянська та історична

Технологічна

Мистецька Мистецтво 1

Інформативна Інформатика 1

Фізкультура Фізична культура 2

Гранично допустиме тижневе навантаження на учня 23

Загальна кількість годин 26

Корекційно – розвиткові заняття Розвиток мовлення 2

Корекційно – розвиткові заняття Корекція розвитку 1

Корекційно – розвиткові заняття Лікувальна фізкультура 1